

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

2 martie 2017*

„Trimitere preliminară — Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 — Protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene — Articolul 3 — Regulamentul (CEE) nr. 3665/87 — Articolul 11 — Recuperarea unei restituiri la export acordate în mod nejustificat — Regulamentul (CEE) nr. 3002/92 — Articolul 5a — Garanție eliberată în mod nejustificat — Dobânzi datorate — Termen de prescripție — Momentul de la care începe să curgă termenul — Întreruperea termenului — Limită maximă — Termen mai lung — Aplicabilitate”

În cauza C-584/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de tribunal administrativ de Melun (Tribunalul Administrativ din Melun, Franța), prin decizia din 5 noiembrie 2015, primită de Curte la 11 noiembrie 2015, în procedura

Glencore Céréales France

împotriva

Établissement national des produits de l’agriculture et de la mer (FranceAgriMer),

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, domnii E. Juhász și C. Vajda, doamna K. Jürimäe (raportor) și domnul C. Lycourgos, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul V. Tourrès, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 9 iunie 2016,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Glencore Céréales France, de F. Citron și de S. Le Roy, avocats;
- pentru guvernul francez, de D. Colas, de S. Ghiandoni și de A. Daly, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de A. Bouquet, de J. Baquero Cruz și de G. von Rintelen, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 8 septembrie 2016,

* Limba de procedură: franceza.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO 1995, L 312, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 1, p. 166), a articolului 11 din Regulamentul (CEE) nr. 3665/87 al Comisiei din 27 noiembrie 1987 de stabilire a normelor comune de aplicare a sistemului de restituiri la export pentru produsele agricole (JO 1987, L 351, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 495/97 al Comisiei din 18 martie 1997 (JO 1997, L 77, p. 12) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 3665/87”), și a articolului 5a din Regulamentul (CEE) nr. 3002/92 al Comisiei din 16 octombrie 1992 de stabilire a modalităților comune de control al utilizării și/sau destinației produselor provenind din intervenție (JO 1992, L 301, p. 17, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 48), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 770/96 al Comisiei din 26 aprilie 1996 (JO 1996, L 104, p. 13, Ediție specială, 02/vol. 8, p. 215) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 3002/92”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Glencore Céréales France (denumită în continuare „Glencore”), pe de o parte, și Établissement national des produits de l’agriculture et de la mer (FranceAgriMer), pe de altă parte, în legătură cu plata dobânzilor aferente restituirilor la export primite în mod nejustificat de această societate.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul nr. 2988/95

- 3 Al treilea considerent al Regulamentului nr. 2988/95 prevede:
„[...] [T]rebuie combătute în toate domeniile acțiunile de natură să afecteze interesele financiare ale [Uniunii].”
- 4 Articolul 1 din acest regulament prevede:
„(1) În scopul protejării intereselor financiare ale [Uniunii], se adoptă prin prezenta o reglementare generală privind controalele uniforme, măsurile și sancțiunile administrative privind abaterile de la dreptul [Uniunii].

(2) Constituie abatere orice încălcare a unei dispoziții de drept [al Uniunii], ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni a unui agent economic, care poate sau ar putea prejudicia bugetul general al [Uniunii] sau bugetele gestionate de [aceasta], fie prin diminuarea sau pierderea veniturilor acumulate din resurse proprii, colectate direct în numele [Uniunii], fie prin cheltuieli nejustificate.”
- 5 Articolul 3 din regulamentul respectiv prevede:
„(1) Termenul de prescripție a acțiunii este de patru ani de la săvârșirea abaterii menționate la articolul 1 alineatul (1). Cu toate acestea, normele sectoriale pot să prevadă un termen mai scurt, care nu poate fi însă mai mic de trei ani.

În cazul unor abateri continue sau repetate, termenul de prescripție curge din ziua în care încetează săvârșirea abaterii respective. [...]

Termenul de prescripție este întrerupt de orice act al unei autorități competente, adus la cunoștința persoanei în cauză, cu privire la cercetarea sau urmărirea în justiție a abaterii respective. Termenul de prescripție începe să curgă din nou după fiecare act de întrerupere.

Cu toate acestea, prescripția devine efectivă cel mai târziu la data la care expiră o perioadă egală cu dublul termenului de prescripție, fără ca autoritatea competentă să fi impus o sancțiune, cu excepția cazului în care acțiunea administrativă este suspendată în conformitate cu articolul 6 alineatul (1).

(2) Termenul de aplicare a deciziei prin care se instituie o sancțiune administrativă este de trei ani. Termenul curge de la data la care decizia devine definitivă.

Cazurile de întrerupere și de suspendare sunt reglementate de dispozițiile relevante de drept intern.

(3) Statele membre își păstrează posibilitatea de a aplica un termen mai lung decât cel prevăzut în alineatul (1) și, respectiv, (2).”

- 6 Titlul II din Regulamentul nr. 2988/95 este intitulat „Măsuri și sancțiuni administrative”. Titlul menționat conține articolul 4 din acesta din urmă, care, la alineatele (1) și (2), prevede:

„(1) Ca regulă generală, orice abatere atrage după sine retragerea avantajului obținut nejustificat:

- prin obligația de a vărsa sumele datorate sau de a rambursa sumele primite nejustificat;
- prin pierderea totală sau parțială a garanției constituite în sprijinul cererii de a beneficia de un avantaj acordat sau în momentul primirii unui avans.

(2) Aplicarea măsurilor menționate la alineatul (1) se limitează la retragerea avantajului obținut, la care se adaugă, dacă acest lucru este prevăzut, dobânda care poate fi calculată pe bază forfetară.”

- 7 Articolul 5 din același regulament prevede sancțiunile administrative pe care le pot atrage abaterile intenționate sau cele săvârșite din neglijență.

Regulamentul nr. 3665/87

- 8 Regulamentul nr. 3665/87 a fost abrogat și înlocuit de Regulamentul (CE) nr. 800/1999 al Comisiei din 15 aprilie 1999 de stabilire a normelor comune de aplicare a sistemului de restituiri la export pentru produsele agricole (JO 1999, L 102, p. 11, și rectificare în JO 1999, L 180, p. 53, Ediție specială, 03/vol. 27, p. 187). Litigiul principal rămâne însă guvernat de Regulamentul nr. 3665/87.

- 9 Articolul 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 3665/87 prevedea:

„[...] [Î]n cazul plății nedatorate a unei restituiri, beneficiarul trebuie să ramburseze sumele primite în mod nejustificat, ceea ce include orice sancțiune aplicabilă în conformitate cu primul paragraf al alineatului (1), precum și dobânzile calculate în funcție de perioada cuprinsă între data plății și cea a rambursării. Cu toate acestea:

- (a) în cazul în care restituirea este acoperită de o garanție neeliberată, confiscarea garanției în conformitate cu articolul 23 alineatul (1) sau cu articolul 33 alineatul (1) constituie recuperarea sumelor datorate;

(b) în cazul în care garanția a fost eliberată, beneficiarul plătește acea parte a garanției care ar fi fost reținută, precum și dobânda calculată de la data eliberării până la data care o precedă pe cea a plății.

Plata se face în 30 de zile de la primirea cererii de plată.

[...]” [traducere neoficială]

Regulamentul nr. 3002/92

10 Regulamentul (CE) nr. 3002/92 a fost abrogat și înlocuit prin Regulamentul (CE) nr. 1130/2009 al Comisiei din 24 noiembrie 2009 de stabilire a modalităților comune de control al utilizării și/sau destinației produselor provenind din intervenție (JO 2009, L 310, p. 5). Litigiul principal rămâne însă guvernat de Regulamentul nr. 3002/92.

11 Articolul 5a alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 3002/92 avea următorul cuprins:

„(1) „Atunci când după eliberarea totală sau parțială a garanției menționate la articolul 5 se constată că utilizarea și/sau destinația stabilite nu au fost respectate pentru toate produsele sau pentru o parte din produse, autoritatea competentă din statul membru în care a fost eliberată garanția solicită comerciantului în cauză [...] plata unei sume egale cu aceea a garanției care ar fi fost încasată dacă neregularitatea ar fi fost luată în considerare înainte de eliberarea garanției, la care se adaugă dobânzile [calculate de la data eliberării până la data care o precedă pe cea a plății].

Perceperea de către autoritatea competentă a sumei menționate la paragraful precedent este echivalentă cu recuperarea avantajului economic acordat pe nedrept.

(2) Plata sumei menționate la alineatul (1) se efectuează în termen de treizeci de zile de la data primirii cererii de plată.

[...]”

Dreptul francez

12 Loi n° 2008-561, du 17 juin 2008, portant réforme de la prescription en matière civile (Legea nr. 2008-561 din 17 iunie 2008 privind reforma prescripției în materie civilă, JORF nr. 141 din 18 iunie 2008, p. 9856) a creat un nou regim al prescripției de drept comun, prevăzut la articolul 2224 din code civil (Codul civil), potrivit căruia:

„Acțiunile personale și cele reale mobiliare se prescriu în termen de cinci ani de la data la care titularul unui drept a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască faptele care îi permit să îl exercite.”

13 Articolul 26 din această lege prevede:

„I. – Dispozițiile prezentei legi care prelungesc durata unei prescripții se aplică atunci când termenul de prescripție nu expirase la data intrării sale în vigoare. În acest caz, se ține seama de termenul deja scurs.

II. – Dispozițiile prezentei legi care reduc durata prescripției se aplică prescripțiilor de la data intrării în vigoare a prezentei legi, fără ca durata totală să poată depăși durata prevăzută de legea anterioară.

III. – Atunci când o acțiune a fost introdusă înaintea intrării în vigoare a prezentei legi, acțiunea este continuată și judecată în conformitate cu legea veche. Această lege se aplică și în apel și în recurs [...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 14 La 26 mai 1999, Glencore a obținut un certificat pentru exportul a 3 300 de tone de orz pentru malț în vrac, cu beneficiul unor restituiri la export.
- 15 În urma unui control vamal care a evidențiat abateri în modalitățile de încărcare a cerealelor pe navele destinate pentru exportul acestui orz, Office national interprofessionnel des céréales (Oficiul Național Interprofesional al Cerealelor) a emis o decizie de recuperare împotriva Glencore pentru o sumă totală de 93 933,85 euro, corespunzând restituirilor la export încasate în mod nejustificat, la care se adaugă o sancțiune și o penalitate de 50 % și, respectiv, de 15 % aplicate la cuantumul acestor restituiri. Decizia de recuperare menționată a fost comunicată societății la 25 februarie 2004.
- 16 În perioada mai-septembrie 2000, Glencore a depus la autoritățile vamale declarații de export pentru o cantitate de 43 630,13 tone de grâu comun.
- 17 Ca urmare a unui control vamal care a evidențiat abateri în ceea ce privește modalitățile de depozitare a acestui grâu anterior exportului său, la 30 noiembrie 2005, Office national interprofessionnel des céréales (Oficiul Național Interprofesional al Cerealelor) a emis împotriva Glencore trei decizii de recuperare pentru sumele de 113 685,40 euro, de 22 285,60 euro și, respectiv, de 934 598,28 euro, cu titlu de restituire a sumelor primite în mod nejustificat de această societate. Deciziile de recuperare au fost notificate acesteia din urmă printr-o scrisoare din 5 ianuarie 2006.
- 18 După ce a atacat fără succes în fața instanței competente deciziile de recuperare menționate la punctele 15 și 17 din prezenta hotărâre, Glencore a efectuat plata sumelor solicitate, la 6 aprilie 2010, în ceea ce privește ajutoarele primite pentru exportul de orz pentru malț, și la 27 septembrie 2010, în ceea ce privește sumele referitoare la exportul de grâu comun.
- 19 Printr-o decizie din 16 aprilie 2013, la care era anexată o decizie de recuperare datată 12 aprilie 2013, FranceAgriMer a solicitat Glencore plata sumei de 289 569,05 euro cu titlu de dobânzi aferente ajutoarelor și sumelor primite în mod nejustificat de această societate.
- 20 Glencore a introdus o acțiune împotriva acestei decizii în fața instanței de trimitere, invocând prescripția dreptului de a recupera aceste dobânzi, având în vedere articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95.
- 21 În aceste condiții, tribunal administratif de Melun (Tribunalul Administrativ din Melun, Franța) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
 - „1) Se poate deduce din conținutul [Hotărârii din 29 martie 2012, Pfeifer & Langen (C-564/10, EU:C:2012:190)] că articolul 3 din [Regulamentul nr. 2988/95] se aplică unor măsuri privind plata dobânzilor datorate în temeiul [articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 3665/87] și al articolului 5a din [Regulamentul nr. 3002/92]?
 - 2) Trebuie să se considere că creanța privind dobânzile rezultă prin natura sa dintr-o abatere «continuă sau repetată», care încetează la data plății creanței principale și amână astfel până la această dată momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție în ceea ce o privește?

- 3) În cazul unui răspuns negativ la [cea de a doua întrebare], momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție trebuie stabilit în ziua săvârșirii abaterii care a dat naștere creanței principale sau nu poate fi stabilit decât la data plății ajutorului sau a eliberării garanției corespunzătoare momentului de la care începe să curgă termenul pentru calcularea dobânzilor respective?
- 4) Pentru aplicarea normelor de prescripție prevăzute de Regulamentul nr. 2988/95, trebuie să se considere că orice act de întrerupere a prescripției în ceea ce privește creanța principală întrerupe și prescripția care curge cu privire la dobânzi, chiar dacă nu există mențiuni referitoare la acestea în actele de întrerupere a prescripției privind creanța principală?
- 5) Prescripția intervine prin atingerea termenului maxim prevăzut la [articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf] din Regulamentul nr. 2988/95 în cazul în care, în acest termen, organismul plătitor solicită rambursarea ajutorului plătit în mod nejustificat, fără a solicita în același timp plata dobânzilor?
- 6) Termenul de prescripție de drept comun de cinci ani, introdus în dreptul național la articolul 2224 din Codul civil prin Legea nr. 2008-561 [...], s-a putut substitui, pentru prescripțiile care nu deveniseră efective încă la data intrării în vigoare a acestei legi, termenului de prescripție de patru ani prevăzut de Regulamentul nr. 2988/95 în temeiul derogării prevăzute [la articolul 3 alineatul (3)] din regulamentul menționat?"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 22 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că termenul de prescripție prevăzut de această dispoziție este aplicabil recuperării de creanțe constând în dobânzi, precum cele în discuție în litigiul principal, datorate în temeiul articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 3665/87 și al articolului 5a din Regulamentul nr. 3002/92.
- 23 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 1 din Regulamentul nr. 2988/95 și astfel cum reiese din al treilea considerent al regulamentului menționat, acesta introduce o „reglementare generală privind controalele uniforme, măsurile și sancțiunile administrative privind abaterile de la dreptul [Uniunii]”, cu scopul de „[a combate] în toate domeniile acțiunile de natură să afecteze interesele financiare ale [Uniunii]” (Hotărârea din 11 iunie 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punctul 20 și jurisprudența citată).
- 24 În acest cadru, articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95 stabilește un termen de prescripție a acțiunii de patru ani de la săvârșirea abaterii ori, în cazul unei abateri continue sau repetate, din ziua în care încetează săvârșirea abaterii. Cu toate acestea, potrivit dispoziției amintite, normele sectoriale pot să prevadă un termen mai scurt, care nu poate fi însă mai mic de trei ani.
- 25 În speță, normele sectoriale ale Uniunii relevante în litigiul principal, și anume Regulamentul nr. 3665/87, care reglementează regimul restituirilor la export pentru produsele agricole, și Regulamentul nr. 3002/92, privind controlul utilizării și/sau al destinației produselor provenind din intervenție, nu conțin dispoziții speciale în materie de prescripție.
- 26 Dintr-o jurisprudență constantă a Curții reiese că termenul de patru ani menționat la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95 este aplicabil atât abaterilor care conduc la aplicarea unei sancțiuni administrative, în sensul articolului 5 din acest regulament, cât și abaterilor, precum cele în

discuție în litigiul principal, care fac obiectul unei măsuri administrative ce urmărește retragerea avantajului obținut în mod nejustificat, conform articolului 4 din regulamentul menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iunie 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punctul 23 și jurisprudența citată).

- 27 Potrivit articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95, orice abatere, în sensul articolului 1 alineatul (2) din acest regulament, atrage după sine, ca regulă generală, retragerea avantajului obținut nejustificat printre altele prin obligația de a plăti sumele datorate sau de a rambursa sumele primite în mod nejustificat. În plus, la articolul 4 alineatul (2) din regulamentul menționat se precizează că aplicarea măsurilor indicate la alineatul (1) al acestui articol se limitează la retragerea avantajului obținut, la care se adaugă, dacă acest lucru este prevăzut, dobânda, care poate fi calculată pe bază forfetară.
- 28 În speță, este cert că deciziile de recuperare în discuție în litigiul principal, emise de autoritatea administrativă competentă în vederea recuperării ajutoarelor și a sumelor primite în mod nejustificat de Glencore din cauza abaterilor săvârșite de aceasta, au fost adoptate în temeiul articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 3665/87, în ceea ce privește orzul pentru malț în vrac, și în temeiul articolului 5a din Regulamentul nr. 3002/92, în ceea ce privește grâul comun de intervenție. În plus, din dosarul de care dispune Curtea reiese că decizia de recuperare privind recuperarea dobânzilor în plus față de aceste ajutoare și sume a fost adoptată de asemenea în temeiul dispozițiilor amintite.
- 29 În această privință, trebuie arătat că dispozițiile menționate prevăd în mod expres că rambursarea ajutoarelor și a sumelor primite în mod nejustificat de operatorul economic în cauză este însoțită de dobânzi, care se calculează pe baza acestor ajutoare și sume, în funcție de perioada cuprinsă între momentul încasării lor și cel al rambursării acestora. Articolul 5a alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 3002/92 prevede, în această privință, că perceperea de către autoritatea competentă a sumei astfel calculate este echivalentă cu recuperarea avantajului economic acordat pe nedrept operatorului economic vizat.
- 30 Astfel, se impune ca deciziile de recuperare în discuție în litigiul principal să fie calificate drept „măsuri administrative”, în sensul articolului 4 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 2988/95, atât în măsura în care privesc suma datorată cu titlu principal, cât și în măsura în care privesc dobânzile, având în vedere că aceste decizii contribuie la retragerea avantajului obținut în mod nejustificat de operatorul economic în cauză.
- 31 Rezultă că termenul de prescripție prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din acest regulament este aplicabil în împrejurări precum cele din litigiul principal.
- 32 Această concluzie nu este repusă în discuție de jurisprudența rezultată din Hotărârea din 29 martie 2012, Pfeifer & Langen (C-564/10, EU:C:2012:190), la care se referă instanța de trimitere. Astfel, deși la punctul 53 din acea hotărâre Curtea a statuat că articolul 3 din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că termenul de prescripție pe care îl prevede pentru recuperarea creanței principale nu este aplicabil în cazul recuperării dobânzilor născute din această creanță, o asemenea interpretare privea, astfel cum reiese din cuprinsul punctului menționat, o situație în care dobânzile erau datorate doar în temeiul dreptului național, iar nu, precum în speță, în temeiul dreptului Uniunii.
- 33 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că termenul de prescripție prevăzut de această dispoziție este aplicabil recuperării de creanțe constând în dobânzi, precum cele în discuție în litigiul principal, datorate în temeiul articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 3665/87 și al articolului 5a din Regulamentul nr. 3002/92.

Cu privire la a doua întrebare

- 34 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că faptul că un operator economic este debitor al unor creanțe constând în dobânzi, precum cele în discuție în litigiul principal, constituie o „abatere continuă sau repetată”, în sensul acestei dispoziții, cu privire la care termenul de prescripție curge din ziua rambursării ajutoarelor sau sumelor primite în mod nejustificat, care constituie principalul.
- 35 Trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței Curții, o abatere este „continuă sau repetată”, în sensul articolului 3 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95, atunci când este comisă de un operator economic care obține avantaje economice dintr-un ansamblu de operațiuni similare care încalcă aceeași dispoziție a dreptului Uniunii (Hotărârea din 11 iunie 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punctul 49, precum și jurisprudența citată).
- 36 În lumina acestei definiții, guvernul francez arată în esență, în observațiile prezentate Curții, că abaterea, în sensul articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95, aflată la originea fiecăreia dintre creanțele constând în dobânzi în discuție în litigiul principal trebuie considerată ca fiind distinctă de abaterea care a dat naștere creanțelor principale. Ar exista astfel o abatere continuă care constă în neplata îndelungată a creanței principale, pe întreaga perioadă în care operatorul economic rămâne debitor al acestei creanțe.
- 37 Cu toate acestea, având în vedere considerațiile care figurează la punctul 29 din prezenta hotărâre, nu se poate considera că dobânzile precum cele în discuție în litigiul principal izvorăsc dintr-o abatere, în sensul articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95, care ar fi diferită de cea care determină recuperarea ajutoarelor și a sumelor care constituie principalul.
- 38 Astfel, trebuie amintit că săvârșirea unei abateri, în sensul articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95, presupune întrunirea a două condiții, și anume o acțiune sau o omisiune a unui operator economic care constituie o încălcare a dreptului Uniunii, precum și un prejudiciu sau un prejudiciu potențial adus bugetului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 octombrie 2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, punctul 24).
- 39 În ceea ce privește condiția referitoare la existența unei încălcări a dreptului Uniunii, din articolul 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 3665/87 și din articolul 5a din Regulamentul nr. 3002/92 rezultă că aceeași încălcare a unei dispoziții a dreptului Uniunii dă dreptul atât la recuperarea sumelor primite în mod nejustificat din cauza acestei încălcări, cât și la încasarea de dobânzi în plus față de aceste sume, care contribuie la recuperarea avantajului economic acordat în mod nejustificat operatorului economic în cauză.
- 40 În ceea ce privește condiția referitoare la existența unui prejudiciu sau a unui prejudiciu potențial produs bugetului Uniunii, trebuie arătat, astfel cum o face în esență avocatul general la punctele 51 și 60 din concluziile prezentate, că dobânzile prevăzute la articolul 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 3665/87 și la articolul 5a din Regulamentul nr. 3002/92 constituie dobânzi compensatorii destinate să reflecte valoarea actualizată a „prejudiciului”, în sensul articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95, între data producerii acestuia și cea a rambursării de către operatorul economic în cauză a cuantumului efectiv al acestuia.
- 41 Contrar celor susținute de guvernul francez, rezultă că, în ceea ce privește încălcarea dispozițiilor Regulamentelor nr. 3665/87 și nr. 3002/92, o abatere, în sensul articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95, conduce la recuperarea avantajului economic acordat în mod nejustificat operatorului în cauză, care constă, conform articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 3665/87 și articolului 5a din Regulamentul nr. 3002/92, în ajutoarele și sumele primite în mod nejustificat de acest operator economic, majorate cu dobânzile prevăzute de aceste articole.

42 Prin urmare, este necesar a se răspunde la a doua întrebare că articolul 3 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că faptul că un operator economic este debitor al unor creanțe constând în dobânzi, precum cele în discuție în litigiul principal, nu constituie o „abatere continuă sau repetată”, în sensul acestei dispoziții. Asemenea creanțe trebuie considerate ca rezultând din aceeași abatere, în sensul articolului 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95, care determină recuperarea ajutoarelor și a sumelor primite în mod nejustificat care constituie creanțele principale.

Cu privire la a treia întrebare

43 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că, în ceea ce privește acțiunile în justiție ce determină adoptarea unor măsuri administrative care au ca scop recuperarea unor creanțe constând în dobânzi, precum cele în discuție în litigiul principal, termenul de prescripție prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul paragraf începe să curgă de la data săvârșirii abaterii ce dă dreptul la recuperarea ajutoarelor și a sumelor nedatorate pe baza cărora sunt calculate aceste dobânzi sau dacă acest termen începe să curgă de la data corespunzătoare momentului de la care se calculează dobânzile respective.

44 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că din răspunsul la a doua întrebare reiese că creanțe precum cele în discuție în litigiul principal trebuie considerate ca rezultând din aceeași abatere, în sensul articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95, atât în măsura în care acestea privesc principalul, cât și în măsura în care ele privesc dobânzile.

45 Prin urmare, în conformitate cu textul articolului 3 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 2988/95, termenul de prescripție a acțiunilor având ca scop recuperarea unor astfel de creanțe este de patru ani de la data la care a fost comisă această abatere.

46 Data la care abaterea menționată a fost comisă trebuie stabilită în raport cu derularea faptelor în discuție în litigiul principal.

47 Astfel, Curtea a statuat că, având în vedere condițiile necesare pentru constatarea unei abateri, amintite la punctul 38 din prezenta hotărâre, momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție se situează la data evenimentului care survine ultimul, și anume fie la data producerii prejudiciului, atunci când acest prejudiciu se produce ulterior acțiunii sau omisiunii care constituie o încălcare a dreptului Uniunii, fie la data respectivei acțiuni sau a respectivei omisiuni, atunci când avantajul în cauză a fost acordat anterior acțiunii sau omisiunii menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 octombrie 2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, punctul 26).

48 În această privință, Curtea a precizat că, în ceea ce privește restituirile la export, un „prejudiciu”, în sensul articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95, se produce la data luării deciziei de acordare definitivă a avantajului în cauză. Astfel, aceasta este data începând de la care există în mod efectiv un prejudiciu adus bugetului Uniunii. Nu se poate considera că acest prejudiciu există înainte de data acordării definitive a acestui avantaj decât dacă s-ar admite că termenul de prescripție pentru a recupera același avantaj poate deja să curgă deși acesta nu a fost încă acordat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 octombrie 2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, punctul 32). În ceea ce privește o garanție precum cea prevăzută la articolul 5a din Regulamentul nr. 3002/92, trebuie să se constate că un prejudiciu, în sensul articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95, se produce în ziua eliberării respectivei garanții.

- 49 În speță, cronologia faptelor în discuție în litigiul principal, astfel cum a fost expusă în decizia de trimitere, nu permite să se stabilească, pe de o parte, data la care „prejudiciul”, în sensul articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95, s-a produs și, pe de altă parte, dacă acest prejudiciu s-a produs anterior sau ulterior acțiunii sau omisiunii care constituie o încălcare a dreptului Uniunii.
- 50 În orice caz, revine instanței de trimitere, care dispune de o cunoaștere aprofundată a faptelor în discuție în litigiul principal, sarcina de a stabili dacă, în speță, avantajul vizat a fost acordat definitiv anterior acțiunii sau omisiunii care constituie o încălcare a dreptului Uniunii. Într-un astfel de caz, termenul de prescripție a acțiunilor având ca scop recuperarea creanțelor constituite din dobânzile în cauză începe să curgă de la data respectivei acțiuni sau a respectivei omisiuni. Dacă, dimpotrivă, rezultă că acest avantaj a fost acordat ulterior acțiunii sau omisiunii menționate, *dies a quo* corespunde datei acordării respectivului avantaj și, prin urmare, zilei corespunzătoare momentului de la care se calculează dobânzile menționate.
- 51 Având în vedere considerațiile de mai sus, este necesar a se răspunde la a treia întrebare că articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că, în ceea ce privește acțiunile ce determină adoptarea unor măsuri administrative care au ca scop recuperarea unor creanțe constând în dobânzi, precum cele în discuție în litigiul principal, termenul de prescripție prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul paragraf începe să curgă de la data săvârșirii abaterii ce dă dreptul la recuperarea ajutoarelor și a sumelor nedatorate pe baza cărora sunt calculate aceste dobânzi, și anume de la data elementului constitutiv al acestei abateri care se produce ultimul, mai precis fie data acțiunii sau a omisiunii, fie data prejudiciului.

Cu privire la a patra și la a cincea întrebare

- 52 Prin intermediul celei de a patra și al celei de a cincea întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că, în ceea ce privește acțiunile ce determină adoptarea de măsuri administrative având ca scop recuperarea unor dobânzi, precum cele în discuție în litigiul principal, prescripția se împlineste la expirarea termenului prevăzut la articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf atunci când, în acest termen, autoritatea competentă, deși a solicitat rambursarea ajutoarelor sau a sumelor încasate în mod nejustificat de operatorul economic în cauză, nu a adoptat nicio decizie cu privire la aceste dobânzi.
- 53 Atât din modul de redactare, cât și din economia articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95 reiese că această dispoziție impune, la al patrulea paragraf, o limită absolută care se aplică prescripției acțiunii cu privire la o abatere, prescripția devenind efectivă cel târziu la data la care expiră o perioadă egală cu dublul celei prevăzute la primul paragraf al aceleiași dispoziții, fără ca autoritatea competentă să fi aplicat o sancțiune, cu excepția cazurilor în care acțiunea administrativă a fost suspendată în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) din acest regulament (Hotărârea din 11 iunie 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punctul 63).
- 54 Având în vedere jurisprudența Curții, trebuie să se constate că această limită absolută se aplică și adoptării unor măsuri administrative, în sensul articolului 4 din acest regulament (Hotărârea din 3 septembrie 2015, Sodiaal International, C-383/14, EU:C:2015:541, punctul 33).
- 55 În plus, Curtea a statuat că limita menționată contribuie la consolidarea securității juridice a operatorilor economici, împiedicând ca prescrierea acțiunii cu privire la o abatere să poată fi întârziată indefinit prin acte de întrerupere repetate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iunie 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punctul 64).

- 56 Astfel, cu excepția ipotezei în care acțiunea administrativă este suspendată conform articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95, actele de cercetare sau de urmărire în justiție adoptate de autoritatea competentă și aduse la cunoștința persoanei în cauză, în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) al treilea paragraf din acest regulament, nu au ca efect întreruperea termenului prevăzut la articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din regulamentul menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iunie 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punctul 72).
- 57 Rezultă că, în ceea ce privește abateri precum cele în discuție în litigiul principal, autoritatea competentă este obligată să adopte măsurile administrative destinate recuperării avantajului economic acordat în mod nejustificat, în orice caz, în termenul prevăzut la articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95.
- 58 Având în vedere considerațiile care figurează la punctele 30 și 45 din prezenta hotărâre, acest termen se aplică atât măsurilor având ca scop recuperarea sumelor menționate la articolul 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 3665/87 și la articolul 5a din Regulamentul nr. 3002/92, cât și celor referitoare la dobânzile prevăzute la aceste dispoziții și începe să curgă de la data la care a fost săvârșită abaterea, în sensul articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95, care constituie o încălcare a dispozițiilor Regulamentelor nr. 3665/87 și nr. 3002/92.
- 59 Prin urmare, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care autoritatea competentă a solicitat, într-o primă etapă, rambursarea creanțelor principale, înainte de a solicita, într-o a doua etapă, rambursarea dobânzilor, presupunând că au fost adoptate acte de întrerupere a prescripției cu privire la aceste dobânzi, autoritatea menționată era obligată să adopte decizia sa privind rambursarea dobânzilor respective în termenul prevăzut la articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95.
- 60 Rezultă că, atunci când au fost săvârșite abateri referitoare la Regulamentele nr. 3665/87 și nr. 3002/92, precum în litigiul principal, respectiv în cursul anilor 1999 și 2000, articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 nu permitea autorității competente să adopte în cursul anului 2013 o decizie privind dobânzile în temeiul articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 3665/87 și al articolului 5a din Regulamentul nr. 3002/92, întrucât creanțele referitoare la aceste dobânzi erau, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, prescrise la acea dată. Având în vedere caracterul absolut al limitei prevăzute la articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95, această concluzie se impune și atunci când autoritatea menționată a adoptat, în termenul prevăzut de această dispoziție, o decizie privind rambursarea sumelor care constituie creanța principală.
- 61 Având în vedere considerațiile anterioare, trebuie să se răspundă la a patra și la a cincea întrebare că articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că, în ceea ce privește acțiunile în justiție ce determină adoptarea unor măsuri administrative având ca scop recuperarea unor dobânzi, precum cele în discuție în litigiul principal, prescripția se împlinește la expirarea termenului prevăzut la articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf menționat atunci când, în acest termen, autoritatea competentă, deși a solicitat rambursarea ajutoarelor sau a sumelor încasate în mod nejustificat de operatorul economic în cauză, nu a adoptat nicio decizie în ceea ce privește aceste dobânzi.

Cu privire la a șasea întrebare

- 62 Prin intermediul celei de a șasea întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că un termen de prescripție prevăzut de dreptul național, mai lung decât cel prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din acest regulament, poate fi aplicat, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în ceea ce privește recuperarea unor creanțe constând în dobânzi născute înainte de data intrării în vigoare a acestui termen și care nu erau încă prescrise în temeiul acestei din urmă dispoziții.

- 63 Trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95, statele membre pot aplica termene de prescripție mai lungi decât termenul minim de patru ani care figurează la articolul 3 alineatul (1) din acest regulament (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 septembrie 2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, punctul 54).
- 64 În această privință, statele membre păstrează o largă putere de apreciere cu privire la stabilirea unor termene de prescripție mai lungi pe care înțeleg să le aplice în caz de abatere care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii (Hotărârea din 17 septembrie 2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, punctul 55 și jurisprudența citată).
- 65 În plus, din jurisprudența Curții reiese că, în temeiul articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95, statele membre pot, pe de o parte, să continue să aplice termene de prescripție mai lungi care existau la data adoptării regulamentului menționat și, pe de altă parte, să introducă noi norme de prescripție care să prevadă termene de prescripție mai lungi, ulterior acestei date (Hotărârea din 29 ianuarie 2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb și alții, C-278/07-C-280/07, EU:C:2009:38, punctul 42).
- 66 În ceea ce privește litigiul principal, din decizia de trimitere reiese că, la data săvârșirii abaterilor în cauză, nu exista în dreptul național niciun regim de prescripție susceptibil să se aplice în locul celui prevăzut de Regulamentul nr. 2988/95.
- 67 Instanța de trimitere precizează totuși că Legea nr. 2008-561, ale cărei dispoziții tranzitorii sunt reamintite la punctul 13 din prezenta hotărâre, a introdus un nou regim de prescripție de drept comun, care stabilește termenul pentru această prescripție la cinci ani.
- 68 În aceste condiții, întrebarea adresată de instanța de trimitere privește aspectul dacă dreptul Uniunii se opune aplicării unui termen de prescripție mai lung, în sensul articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95, în măsura în care aceasta ar fi avut ca efect prelungirea cu un an a termenului de prescripție aplicabil în principiu unor creanțe care nu erau încă prescrise.
- 69 Trebuie amintit de la bun început că aplicarea unui termen de prescripție mai lung decât cel prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din acest regulament nu poate fi avută în vedere decât dacă, la data intrării în vigoare a termenului menționat, creanțele în cauză nu sunt prescrise nici în raport cu primul paragraf al acestei dispoziții, nici în raport cu cel de al patrulea paragraf al acesteia, care constituie o limită absolută, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 53 și 59 din prezenta hotărâre.
- 70 Pe de altă parte, dacă statele membre prevăd termene de prescripție mai lungi, în temeiul articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95, acestea nu sunt obligate, în contextul dispoziției menționate, să prevadă astfel de termene de prescripție mai lungi în norme speciale și/sau sectoriale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 ianuarie 2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb și alții, C-278/07-C-280/07, EU:C:2009:38, punctul 46). Acestea au și posibilitatea de a adopta dispoziții legislative care instituie un termen de prescripție cu caracter general (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 septembrie 2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, punctele 57 și 63 și jurisprudența citată).
- 71 Dacă se aplică un termen de prescripție mai lung în temeiul articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95, prescripția este în orice caz împlinită, independent de adoptarea unui act de întrerupere a prescripției, cel târziu la data la care expiră un termen egal cu dublul acestui termen de prescripție mai lung.
- 72 În plus, deși, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 64 din prezenta hotărâre, statele membre păstrează o largă putere de apreciere în ceea ce privește stabilirea unor termene de prescripție mai lungi, aceste state trebuie totuși să respecte principiile generale ale dreptului Uniunii, în special principiul securității juridice și principiul proporționalității.

- 73 În ceea ce privește principiul securității juridice, astfel cum reiese din jurisprudența Curții în materie penală, statelor membre le este în principiu permis să procedeze la o prelungire a termenelor de prescripție atunci când faptele imputate nu au fost prescrise niciodată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 septembrie 2015, Taricco și alții, C-105/14, EU:C:2015:555, punctul 57).
- 74 În ceea ce privește principiul proporționalității, trebuie arătat că aplicarea unui termen de prescripție național mai lung, precum cel menționat la articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95, în vederea urmăririi în justiție a abaterilor, în sensul acestui regulament, nu trebuie să depășească în mod vădit ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului de protecție a intereselor financiare ale Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 septembrie 2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, punctul 59 și jurisprudența citată). În ceea ce privește un termen de prescripție de cinci ani, precum cel prevăzut la articolul 2224 din Codul civil, în redactarea rezultată din Legea nr. 2008-561, trebuie arătat că el nu este decât cu un an mai lung decât cel prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95. În consecință, un astfel de termen nu depășește ceea ce este necesar pentru a permite autorităților naționale să urmărească în justiție abaterile care produc prejudicii bugetului Uniunii și respectă cerința proporționalității.
- 75 În ceea ce privește, mai precis, situația în discuție în litigiul principal, revine instanței de trimitere sarcina de a verifica, având în vedere răspunsul dat la a doua și la a treia întrebare, precum și considerațiile care figurează la punctul 58 din prezenta hotărâre referitoare la momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție aplicabil creanțelor constând în dobânzi, precum cele în discuție în litigiul principal, dacă, la data de intrare în vigoare a Legii nr. 2008-561 prin care a fost introdus un termen de prescripție de cinci ani, aceste creanțe erau prescrise în raport cu primul paragraf și cu cel de al patrulea paragraf ale articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95. Dacă se va dovedi că prescripția nu era împlinită la acea dată, ar rezulta, în temeiul articolului 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95, că termenul egal cu dublul termenului de cinci ani prevăzut de această lege ar fi fost, în orice caz, expirat la data la care autoritatea competentă adoptase decizia sa privind dobânzile în discuție în litigiul principal, în luna aprilie 2013, aspect a cărui verificare revine totuși instanței de trimitere.
- 76 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la șasea întrebare că articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că un termen de prescripție, prevăzut de dreptul național, mai lung decât cel prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din acest regulament poate fi aplicat, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în ceea ce privește recuperarea unor creanțe născute înainte de data intrării în vigoare a acestui termen și care nu erau încă prescrise în temeiul acestei din urmă dispoziții.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 77 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

- 1) Articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene trebuie interpretat în sensul că termenul de prescripție prevăzut de această dispoziție este aplicabil recuperării de creanțe constând în dobânzi, precum cele în discuție în litigiul principal, datorate în temeiul articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul (CEE) nr. 3665/87 al Comisiei din 27 noiembrie 1987 de stabilire a normelor comune de aplicare a sistemului de restituiri la export pentru produsele agricole, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul**

(CE) nr. 495/97 al Comisiei din 18 martie 1997, și al articolului 5a din Regulamentul (CEE) nr. 3002/92 al Comisiei din 16 octombrie 1992 de stabilire a modalităților comune de control al utilizării și/sau destinației produselor provenind din intervenție, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 770/96 al Comisiei din 26 aprilie 1996.

- 2) Articolul 3 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că faptul că un operator economic este debitor al unor creanțe constând în dobânzi, precum cele în discuție în litigiul principal, nu constituie o „abatere continuă sau repetată” în sensul acestei dispoziții. Asemenea creanțe trebuie considerate ca rezultând din aceeași abatere, în sensul articolului 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95, care determină recuperarea ajutoarelor și a sumelor primite în mod nejustificat care constituie creanțele principale.
- 3) Articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că, în ceea ce privește acțiunile în justiție ce determină adoptarea unor măsuri administrative care au ca scop recuperarea unor creanțe constând în dobânzi, precum cele în discuție în litigiul principal, termenul de prescripție prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul paragraf începe să curgă de la data săvârșirii abaterii ce dă dreptul la recuperarea ajutoarelor și a sumelor nedatorate pe baza cărora sunt calculate aceste dobânzi, și anume de la data elementului constitutiv al acestei abateri care se produce ultimul, mai precis fie data acțiunii sau a omisiunii, fie data prejudiciului.
- 4) Articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că, în ceea ce privește acțiunile în justiție ce determină adoptarea unor măsuri administrative având ca scop recuperarea unor dobânzi, precum cele în discuție în litigiul principal, prescripția se împlinește la expirarea termenului prevăzut la articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf menționat atunci când, în acest termen, autoritatea competentă, deși a solicitat rambursarea ajutoarelor sau a sumelor încasate în mod nejustificat de operatorul economic în cauză, nu a adoptat nicio decizie în ceea ce privește aceste dobânzi.
- 5) Articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că un termen de prescripție, prevăzut de dreptul național, mai lung decât cel prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din acest regulament poate fi aplicat, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în ceea ce privește recuperarea unor creanțe născute înainte de data intrării în vigoare a acestui termen și care nu erau încă prescrise în temeiul acestei din urmă dispoziții.

Semnături